

Küreselleşme Sürecinde Oluşan Bölgeselleşme Hareketlerinde Türkiye'nin Diğer Ülkelerle İlişkileri Üzerine Bir Uygulama¹

The Resulting Regionalization in the Process of Globalization Movement Turkey And Place An Application

R.Ebru CEYRAN²

H. Mahir FİSUNOĞLU³

Öz

Küreselleşme, artan insan hareketliliğini, bilginin, eşyaların (malların) ve paranın (sermayenin) ulusal sınırlar ötesinde dolaşımını tarif eden bir terim olup, bu terim 1980'lerde popüler olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin küreselleşme sürecinde içinde bulunduğu bazı bölgesel birleşmelerin ülkeye sağladığı katkının KOF ekonomik küreselleşme açısından değerlendirilmesidir. Bu amaçla, 1970-2014 dönemleri KOF ekonomik küreselleşme endeksi verileri kullanılarak ekonometrik modeller yardımıyla tahmin edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Bölgeselleşme, KOF Endeksi, EKK Yöntemi

ABSTRACT

Globalization is a term describing increasing human mobility, knowledge, movement of goods (goods) and money (capital) across national borders, and this term has become popular in the 1980s. The purpose of this study, the KOF's contribution to the country in which some of the regional integration in the globalization process in Turkey is evaluated in terms of economic globalization. For this purpose, the periods of 1970-2014 were estimated with the help of econometric models by using KOF economic globalization index data.

Keywords: Globalization, Regionalization, KOF Index, Least Squares Method

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 29.11.2018

Kabul tarihi: 28.12.2018

¹ Küresel Pazarların Gelişimi ve Türkiye'nin Küresel Pazarlardaki Yeri (2018 Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat ABD) başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

² Dr., ebrusez@gmail.com (ORCID: 0000-0002-6988-6255)

³ Prof.Dr., Çukurova Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü, fisunogl@cu.edu.tr

1.Giriş

Küreselleşme artan insan hareketliliğini, bilginin, eşyaların (malların) ve paranın (sermayenin) ulusal sınırlar ötesinde dolaşımını tarif eden bir terim olup, bu terim 1980'lerde popüler olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu hareketlilik dünya ulusları üzerinde nüfus açısından, iktisadi açısından, politik, sosyal ve kültürel açıdan artan birbirine bağımlılığı doğurdu. Genelde küreselleşme iktisadi kavram olarak düşünülmesine rağmen (örneğin küresel pazarlar), bu süreç birçok sosyal ve siyasi etkileri de doğurdu. Birçok toplumlarda (yerel topluluk) küreselleşme modernlikle özdeşleştirilir. Böyle bir algı yanılgısı yaratır. Çünkü bu algı küreselleşmenin geleneksel toplumdaki batı sanayileşmiş toplumuna dönüşümü olarak algılanır. Küresel seviyede algı ise; hükümetlerin küresel ve uluslararası oluşumlarla ilgili karşı karşıya kaldığı küresel ve uluslararası meselelerin çözümüyle ilişkilendirilerek düşünülmelidir.

Küreselleşme ve küreselleşmenin pozitif ve negatif etkileriyle ilgili farklı eleştiriler ve argümanlar görülmektedir. Bir taraftan bazı düşünürler küreselleşmenin toplumları serbest ticaret, bilgi paylaşımı teknoloji paylaşımı gibi yöntemlerle daha zenginleştireceğini öne sürmektedir. Diğer taraftan diğer bazı yazarlar ve düşünürler küreselleşmeyi fakir toplumların sömürülmesini arttıran bir faktör olarak görmekte ve aynı zamanda geleneksel kültürlerin yozlaşması yönünde tehdit olarak kabul etmektedir.

Sanayileşmiş belli başlı sanayi ülkeleri arasında örneğin OECD (İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı) ülkelerinin toplam üretiminin (GSYİH) yarısından fazlasının uluslararası ticarete konu olduğu bilinmektedir. Ekonomilerin uluslararası entegre olması konusu serbest ve mümkün olduğu kadar az ticaret engeline konu olarak piyasaların rekabet temeline dayandırılarak işletilmesi arzusunun dayanmaktadır. Uluslararası ekonomik kurumlar örneğin WTO (Dünya Ticaret Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu) paranın, hizmetlerin ve malların uluslararası serbest akışını gittikçe kolaylaştırmıştır. Bölgesel olarak da birleşmeye yönelik ülkeler örneğin EU (Avrupa Birliği), NAFTA (Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması), ASEAN (Güneydoğu Asya Uluslar Birliği) gibi kendi coğrafi sınırları içerisinde iktisadi birliği sağlayarak sağlamlaştırmak hatta Avrupa Birliğinde olduğu gibi en üst düzeye ulaştırmayı amaçlamaktadır. Diğer taraftan NAFTA'yı ele alalım. NAFTA'nın ilerleyen zaman içerisinde hem üye sayısı artmış hem de büyük oranda bölge içi ticareti artırarak yükseltmiştir.

Buna rağmen EU ile karşılaştırıldığında ekonomik bütünleşmesinin derecesi oldukça düşük seviyede gerçekleşmiştir, yani NAFTA birliği sadece serbest ticareti amaçlayan bir birlik görünümündedir. Sonuçta bölgesel ekonomik birleşmeler ne olursa olsun o bölgesel birliğe iktisadi manada katma değer sağlamaktadır. Bunun yanı sıra küreselleşmenin siyasi alanda etkilerinin olduğu kesindir, fakat bu etkilerinin ulusal ve uluslararası politikalar üzerindeki dalgası ve derecesi ile ilgili olarak sosyal bilimciler arasında ortak bir birlikteliğe ulaşılmadığı da bilinmektedir. 2007 yılının ikinci yarısından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan küresel finansal krizin etkisiyle özellikle kendi haline bırakılan piyasalar sert eleştirilere maruz kalmıştır. Buna önem olarak korumacılık faaliyetlerine başlayan ülkeler ve ülke grupları gündeme gelmiştir.

Örneğin dünya ekonomisine yön veren ekonomisi güçlü devletler özel gruplar oluşturarak ekonomik ve jeopolitik özelliği dikkate alan anlaşmalar imzalamışlardır.

2.Literatür

Bölgeselleşme diğer bir deyişle “kutuplaşma”, “bloklaşma” veya “bölgesel birleşme”, ekonomik, politik, askeri ve sosyal nitelik taşıyabilir. Uygulamada bölgesel birleşmeye geçilmesini kolaylaştıracak bazı anlaşmalar vardır. Bunlar mal anlaşmaları veya sektörel anlaşmalardır. Bu tür anlaşmaların sonunda ise serbest dolaşımın yanı sıra (mal ve faktör) para maliye ve sosyal politikaların tam bir uyum göstermesi de şarttır. Bölgesel anlaşmaya, taraf olan ülkeler birbirleriyle yaptıkları ihracatın önündeki engelleri ne kadar azaltır, kaldırırsa o ölçüde ülke içinde pahalı olan malların ithal edilecek ucuz mallarla ikamesi sağlanabilecektir. Bunun sonucunda iç kaynaklar ihracata yönlendirilebilecektir. İhracat olanaklarının artması ile öncelikle bölge içi ticaretin daha sonra uzun dönemde dış ticaretin de libelleştirilmesiyle bölge dışı ticaretin artması mümkündür. Uzun dönemde pazarların gelişmesiyle rekabet gücü artacak, teknolojik ilerleme sağlanacak, ileri bir üretim tekniğine ulaşılabilecek, diğer ülkelere kıyasla üretim üstünlüğü sağlanacak, güvenle birlikte yatırım olanakları artacak, çünkü belirsizlik ortadan kalkmış olacak, firma sayısı artacak, rekabet kızışacak ve fiyatların düşmesine neticesinde tüketicilerin reel gelirlerinin artmasına neden olacağı gibi seçim alternatiflerinin de artması gerçekleşecektir (DPT,1995, OİK:439, s.57).

Dünya bir taraftan küreselleşirken diğer taraftan da bölgeselleşmektedir. Ülkeler arasında ekonomik, siyasi ve teknolojik bağların giderek artması ülkeler arasındaki işbirliği hareketlerini de körüklemektedir. IMF (Uluslararası Para Fonu), GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Antlaşması), WB (Dünya Bankası), UN (Birleşmiş Milletler) gibi kuruluşlar küreselleşmeyi; EU (Avrupa Birliği), NAFTA (Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Antlaşması), EFTA (Avrupa Serbest Ticaret Birliği), APEC (Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği), ASEAN (Güneydoğu Asya Uluslar Birliği) gibi oluşumlarda bölgeselleşmeyi simgelemektedir. Ancak bu kuruluşlara ve dünyanın geleceğine esas yön veren ekonomisi güçlü devletlerin oluşturduğu “özel gruplar” olduğu da aşikardır (Şahin, Hamarat, 2002, s.2).

Günümüzde Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı buna en güzel örnektir. Avrupa Birliği (EU) ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Yüksek Seviyeli Çalışma Grubu'nun (High Level Working Group- HLWG) hazırladığı “Nihai Rapor” Doğrultusunda 13 Şubat 2013 tarihinde aralarında bir Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTYO) oluşturulması yönünde müzakerelere başlamayı en üst siyasi seviyede kabul etmişlerdir (http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-94_en.htm).

Uygulamada kullanılan D20 ise; 1994, 1997 ve 1998 krizlerinin ardından, küresel ekonomik işbirliğinin mali istikrarının sağlanması ve teşviki gibi konuların tartışılıp, uluslararası boyutta etkili olabileceği düşünülen bir platform şeklinde oluşturulmuştur. (Ayaz, 2014, s.7). Amac; ekonomik entegrasyona dahil edilmesi düşünülen yükselen piyasa ekonomilerinin de dahil edilmesini sağlamaktır. (Apak ve Yılmaz, 2010, s.14).

D20, 1999 yılında Berlin'deki toplantıya çağrılan 19 ülkeden oluşmuştur. Ayrıca ek olarak, AB'de D20 içerisinde yer almaktadır. (Çetin, 2015, s.4). D20 içerisinde gelişmiş (G8 ve Avustralya), 10 yükselen piyasa ekonomisi ve AB bulunmaktadır. Bu açıdan baktığımızda, ekonomik büyük güç olmaktan ziyade bölgesel güç olma şeklinde oluşturulmuştur.

Alan Rugman küreselleşmeyi doğrudan yabancı yatırım yapan çok uluslu şirketlerin faaliyetleri, ulusal sınırların dışında değer yaratmak ve iş ağlarının oluşması şeklinde tanımlamıştır (Rugman, 2004, s.22).

Anthony Giddens ve John Tomlinson gibi sosyologlara göre küreselleşmenin ekonomik tanımı çok kısıtlı kalmaktadır. Küreselleşme çok yönlü bir kavramdır. Ekonomi, politika, kültür, teknoloji ve daha birçok alanı eş zamanlı olarak içine alan karmaşık bir süreçtir (Rugman, 2004, s.22).

George Modelski'ye göre küreselleşme uluslar, medeniyetler ve siyasal topluluklar arasındaki dayanışmanın genişlemesi ve derinleşmesini kapsayan bir kavramdır (Held ve McGrew, 2008, s. 71).

Küreselleşmenin fikir mimarları liberal düşünürlerden Muray Rotbard ve David Friedman'dır. Liberal düşünce ideolojisi "bırakınız yapınlar" geçerliliğini kanıtlamak için 1970'li yıllardan bu yana "piyasaların serbestliği" ilkesini savunmuşlardır. Bu liberal söylem, kaynağını Macar Ekonomi okulu düşünürlerinden Ludwig von Mises ve Friedrich von Hayek'ten almıştır (Tural, 2006, s.22-23).

Küreselleşme kavramının hangi unsurları içermesi gerektiği konusunda ortak bir kanı olmamasına rağmen, "Küreselleşme insan, sermaye, teknoloji ve hizmetler bakımından entegrasyonun sağlanmasıdır" şeklinde bir tanımlama yapılabilir. Bu tanım genel olarak kabul gören ortak bir tanımdır. Küreselleşme ticaretin, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının artması ve fikir haklarının uygulamaya konulmasıyla üretim faktörlerinin mobilitesinin daha da yükselmesi sonucu dünyanın giderek daha fazla bütünleşmesi anlamına gelmektedir (Adams, 2008, s.725).

Hirst ve Thompson'a göre ulusal kültürlerin ulusal ekonomilerin ve ulusal sınırların çözüldüğü sosyal hayatın büyük bir bölümünün küresel süreçler tarafından belirlendiği bir çağda yaşandığını belirtmişlerdir. Bu anlayışın temelinde ise yeni ve hızlı ekonomik küreselleşme fikri yatmaktadır. Böylece küreselleşme; dünya ekonomilerinin temel dinamikleri ile uluslararasılaştırılmasıdır (Hirst, Thompson, 1998, s.26).

David Held ve Anthony McGrew, küreselleşmeyi; 'kıtalar arası veya bölgeler arası akışlar ve ağlar meydana getiren, toplumsal ilişkilerin uzamsal örgütlenmesinde dönüşümü temsil eden bir süreç' olarak tanımlamaktadırlar (Strange, 2008, s.72).

Joseph E. Stiglitz'e göre küreselleşme, ticaretin önündeki engellerin kaldırılarak serbestleştirilmesi ve ulusal ekonomilerin daha fazla bütünleşmesi neticesinde dünyadaki herkesi, özellikle de fakirleri zenginleştirecek bir güç olarak tanımlamıştır (Stiglitz, 2004, s.31).

Robertson'a göre; küreselleşme, hem bir bütün olarak dünyanın bilinçlenmesi, güçlenmesi aynı zamanda dünyanın baskı altına alınmasını içeren bir kavramdır (Robertson, 2000, s. 8).

Steger ise, küreselleşmeyi bilimsel, ekonomik, siyasi, kültürel ve çevresel ilişkileri dünyanın mevcut sınırlarını ortadan kaldırarak gerçekleştiren sosyal bir süreç olarak tanımlamaktadır (Steger, 2009, s.1).

Küreselleşme kavramını ve trihsel sürecini dikkate alırsak, küreselleşme ilk önce iktisadi açıdan ele alınmıştır. Daha sonra dalgası kültürel siyasi alanda yayılmıştır ve yayılmaya da devam etmektedir. Ekonomik küreselleşme, ülke ekonomisinin dünya ekonomileriyle entegrasyonu ve tek bir pazarda bütünleşmesi anlamına gelmektedir. Teknolojinin hızlı bir biçimde ilerlemesi ve yayılması sonucu ülkeler arasında malın, sermayenin ve emeğin sınır ötesi akışkanlığı artmıştır. Bu süreçte çokuluslu şirketler önemli bir misyon üstlenmiş ve teknoloji gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere doğru yayılmaya başlamıştır (<http://www.canaktan.org/yeni-trendler/globallesme/ekonomik-global.htm>).

Bilgi, ulaşım ve telekomünikasyon alanındaki hızlı gelişmeler, GATT, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve IMF gibi kuruluşlar dünya üzerindeki ekonomik görüntüyü değiştirmiştir. Sermayede libelleşme hareketleri, hızlı ve sürdürülebilir kalkınma, piyasa ekonomisinin önemi, uluslararası firmalar, daha ucuza mal ve hizmet sağlamak gibi kavramlar konuşulmaya başlanmış ve ekonomik gelişmeye zemin hazırlanmıştır. Mal ve hizmetler, üretim faktörleri ve teknolojinin mobilitesi sonucunda piyasaların entegrasyonu ekonomik anlamda küreselleşmeyi doğurmuştur (Aktan, 2002, s.2-3).

Jared Diamond insan topluluklarının yazgılarını yazdığı Tüfek, Mikrop ve Çelik kitabında; coğrafi özelliklerin dünyayla yalıtılmışlığı nasıl etkilediğinden, bununla birlikte teknolojinin kıtalar arası farkı nasıl yarattığından bahseder. Günümüzde de pek çok örneğini gördüğümüz bölgesel birleşmeler ve bu bölgesel birleşmelerin ülkelere tek tek ve grup içerisinde sağladıkları ekonomik, siyasi, teknolojik ve kültürel değişimler göze çarpmaktadır. (Diamond, 2010, s.1-5)

3. Veri Seti ve Model

Türkiye üye olduğu ve bölgesel olarak ele alındığı üç grupta değerlendirilmiştir. Bunun için 2017 KOF ekonomik küreselleşme endeksi değerleri 1970-2014 dönemi için kullanılmıştır. Buna göre Tablo 1 Türkiye'nin de içinde bulunduğu grupları göstermektedir. Toplam 60 ülke, üç grup olarak değerlendirilmiştir. D20 toplam 18 ülke olarak ele alınmıştır. Rusya ve AB bu grupta değerlendirilmemiştir. Bunun nedeni, Rusya için KOF ekonomik küreselleşme endeksi verilerinin oldukça eksik olmasıdır. AB'nin bu grupta elde alınmamasının nedeni ise makalenin üretildiği doktora tezinde AB ayrı bir bölgesel birleşme olarak modele dahil edilmiştir. Tablo 1 uygulamada kullanılan bölgeleri ve ülkeleri göstermektedir.

Tablo 1: Uygulamada Kullanılan Ülkeler ve Bölgeler

	D20	OECD		ORTADOĞU ÜLKELERİ
1	Amerika	İsrail	İtalya	İsrail
2	İngiltere	İsviçre	Japonya	Suriye
3	Fransa	İzlanda	Kanada	Kuveyt
4	İtalya	Norveç	Güney Kore	Lübnan
5	Japonya	Şili	Lüksemburg	Ürdün
6	Kanada	Yeni Zelanda	Macaristan	Yemen
7	Arjantin	İspanya	Meksika	Birleşik Arap Emirlikleri
8	Avustralya	Amerika	Polonya	Katar
9	Brezilya	Almanya	Portekiz	Bahreyn
10	Çin	Avustralya	Türkiye	Azerbaycan
11	Endonezya	Avusturya	Yunanistan	Türkiye
12	Güney Afrika	Belçika	İsveç	Suudi Arabistan
13	Güney Kore	Danimarka		
14	Hindistan	Finlandiya		
15	Meksika	Fransa		
16	Suudi Arabistan	Hollanda		
17	Türkiye	İngiltere		
18	Almanya	İrlanda		

Uygulamada iki model kullanılmıştır. Model 1; ülkenin grup içerisindeki ekonomik küreselleşmeye pay/katkısı, Model 2 ise; grubun ekonomik küreselleşme endeksinde yıllara göre büyüme değişimini göstermektedir. Buradaki ana düşünce Türkiye'nin bölgesel açıdan içinde bulunduğu ve üye olduğu ekonomik gruplardan dolayı ekonomik küreselleşme sürecinin Türkiye'ye pozitif yönde katkı sağlamasıdır. EKK yöntemi ile modeller tahmin edilmiştir. Uygulamada kullanılan kukla değişken için 1990 yılının seçilmesinin nedeni genel olarak küreselleşmeyi oluşturan siyasal, ekonomik, kültürel ve sosyal gelişmelerdeki bazı olayların dünyayı etkilemesi zamanı olmasıdır. Geçmiş yıllarda etkisinin başladığı ve 90'lı yıllara tekabül eden SSCB'nin yıkılması ve neticesinde Amerika'nın batının ekonomik ve siyasal anlamda dünyada egemenliğinin artması, 1970'lerle başlayan çok uluslu şirketlerin ekonomideki etkilerinin artması, teknolojiyle birlikte iletişim ve ulaşımın gelişip yaygınlaşması buna bağlı olarak finans piyasalarının uluslar arası hale gelmesi bu dönemi önemli hale getirmiştir.

$$Y1 = c + \beta_1 X1 + \beta_2 X2 + u \quad (1)$$

$$Y2 = a + \beta_3 X3 + v \quad (2)$$

Y1: ülke ekonomik küreselleşme endeksi

X1: ülke grubunun ekonomik küreselleşme endeksi

X2: kukla değişken dahil edilerek oluşturulan ekonomik küreselleşme endeksi

Y2: ülke gruplarının ekonomik küreselleşme endeksi

X3: zaman göre ekonomik küreselleşme endeksindeki değişim.

Birinci denklem ülkenin grup içerisindeki ekonomik küreselleşmeye katkısını ya da ekonomik küreselleşmeden aldığı payı, ikinci denklem ise; ülkenin yıllara göre ekonomik küreselleşme endeksindeki değişimini göstermektedir.

4. Uygulama Sonuçları

Modeller tahmin edildikten sonra otokorelasyon sorunu ortaya çıkmıştır. Regresyonun temel varsayımlarından biri de; hata terimleri arasında ilişki olmamasıdır. Hata terimlerinde otokorelasyonu belirlemenin bir yöntemi Durbin- Watson değerleridir. Bu değer 2'ye yakın çıkması gerekirken regresyon sonucu bu değer 0.20 şeklinde çok düşük çıkmıştır. Bu da modelde otokorelasyon sorunu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunun için; hata terimi serisi oluşturulmuş ve bir gecikmeli değeri (Resid01 Resid01 (-1)) tahmin edilmiştir. Bu regresyon sonucu katsayı modeldeki hem bağımlı hem de bağımsız değişkenlerden çıkarılmıştır. Buna göre; model 1 ve model 2 yeniden tahmin edilmiştir. Tablo 2 D20 ülkeleri için uygulama sonucunu göstermektedir.

Tablo 2: D20 ülkeleri için uygulama

Y1	X1	X2
t- Statistics	7.41	1.37
Prob.	0.0000	0.1769
Prob. (F-Statistics)	0.0000	
F Statistics	252.4797	
Durbin-Watson	1.97	

Tablo 3: OECD ülkeleri için uygulama

Y1	X1	X2
t- Statistics	7.04	1.51
Prob.	0.0000	0.1381
Prob. (F-Statistics)	0.0000	
F Statistics	226.10	
Durbin-Watson	1.97	

Tablo 4: Ortadoğu ülkeleri için uygulama

Y1	X1	X2
t- Statistics	2.20	2.47
Prob.	0.03	0.01
Prob. (F-Statistics)	0.0000	
F Statistics	50.39	
Durbin-Watson	1.71	

Türkiye için Model 1'e göre uygulama özeti tablo 5'de verilmiştir. Buna göre; D20 ülkeleri ve Ortadoğu ülkeleri içerisinde ekonomik küreselleşmeye katkı/payı %7 iken, OECD ülkeleri içerisindeki katkı/payı %3 şeklinde gerçekleşmiştir. Bu katkı/payı 1990 sonrası D20 ülkeleri için %4 şeklinde artarken, bu oran Ortadoğu ülkeleri için %1

şeklinde gerçekleşmiştir. 1990 sonrası katkı/payı OECD için istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.

Tablo 5: Türkiye için uygulama sonucu

Ülke Grupları	Model 1	
	X1	X2
D20 ÜLKELERİ	0.07	0.004
OECD ÜLKELERİ	0.03	-
ORTADOĞU ÜLKELERİ	0.07	0.01

Zaman göre ülkeler açısından ekonomik küreselleşme endeksindeki değişimi gösteren model 2 'ye göre sonuçlar tablo 6, 7 ve 8 de gösterilmiştir.

Tablo 6: D20 ülkeleri için uygulama

Y1	X1
t- Statistics	0.87
Prob.	0.38
Prob. (F-Statistics)	0.38
F Statistics	0.75
Durbin-Watson	1.31

Tablo 7: OECD ülkeleri için uygulama

Y1	X1
t- Statistics	2.38
Prob.	0.02
Prob. (F-Statistics)	0.02
F Statistics	5.68
Durbin-Watson	1.40

Tablo 8: Ortadoğu ülkeleri için uygulama

Y1	X1
t- Statistics	6.99
Prob.	0.0000
Prob. (F-Statistics)	0.0000
F Statistics	48.90
Durbin-Watson	1.87

Türkiye için Model 2'ye göre uygulama özeti tablo 9'da verilmiştir. Buna göre; Uygulamada kullanılan grupların ekonomik küreselleşme eğilimini, büyümesini gösteren sonuçlara göre; D20 istatistiksel olarak anlamsız çıkmıştır. Buna göre grubun yıllara göre büyüme i OECD için %13 çıkarken Orta Doğu ülkelerinin yıllara göre salınımı daha küçük çıkmıştır.

Tablo 9: Ülke Grupları için Uygulama Sonucu

ÜLKE GRUPLARI	MODEL 2
	X1
D20 ÜLKELERİ	anlamsız
OECD	0.13
ORTA DOĞU ÜLKELERİ	0.009

5. Sonuç

Yaptığımız çalışma küreselleşmeye Türkiye'nin ve Türkiye'nin içinde bulunduğu grupların katkılarını ölçen bir çalışmadır. Yapılan uygulama sonucu özellikle Türkiye'nin tek başına hareket etmesinden ziyade bir ekonomik ya da coğrafi bölgesel grup içerisinde hareket etmesi küresel bağlamda kendisine avantaj sağlamaktadır. Uygulamada kullanılan KOF küreselleşme endeksi değerleri neticesinde özellikle ekonomik birlik ya da bölgesel birlik açısından güçlü olan ülkelerin bölgeselleşme hareketiyle daha çok küreselleşme sağlayarak ekonomik, siyasi ve kültürel alanda güçlü ve baskın hale geldiklerini göstermektedir. Dolayısıyla küreselleşmeyi hızlandıran gücün ilk kıvılcımı ekonomik ve bölgesel birleşme hareketleridir. D20 ülkeleri, dünya nüfusunun %85'ini ve dünya GSYH'nın %65'ini temsil etmektedir. Gayri resmi bir şekilde oluşturulmuş olsa da grubun toplantılarına Uluslararası Para fonu ve Dünya Bankası başkanları gibi önemli kişilerde katılmaktadır. Dolayısıyla D20 ülkelerinin uyumlu ve etkin çalışmasının, küresel ekonominin istikrara kavuşmasında önemli bir rol oynayabileceği sonucunu çıkarabilmektedir. Türkiye'nin de böyle bir grubun içerisinde yer alması küreselleşen dünya da kendisine pozitif yönde destek sağlamaktadır. Türkiye'nin OECD'nin kurucu üyesi olması avantajı yanında küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve yönetim sorunlarını çözmek ve bu sürecin fırsatlarından faydalanmak üzere yer aldığı ve çalıştığı bir örgüttür. Gerek Orta Doğu'daki gelişmeler gerekse bölgeyle mevcut tarihi, kültürel ve sosyal yakınlığı, gerek bu gelişmelerin doğrudan veya dolaylı etkileri nedeniyle Türkiye'yi yakından ilgilendirdiği için çalışmada Türkiye bu bölge ülkeleri içinde de ele alınmıştır. Ekonomik, siyasi, sosyal ve jeopolitik açıdan avantaj sağlayan bir grubun içerisinde yer almak küreselleşen dünyada özellikle ekonomik küreselleşme bağlamında Türkiye'ye avantaj sağlamaktadır.

Kaynakça

- Adams, S., (2008). Globalization and Income Inequality: Implications for Intellectual Property Rights, *Journal of Policy Modeling*, Vol. 30, s.725-735
- Aktan, (2002). Yoksullukla mücadele stratejileri, Hak-İş Konfederasyonu Yayını. Ankara. s.25

- Apak, S. ve Yılmaz, G. (2010), "G-20 ve Küreselleşme", Muhasebe ve Finans Dergisi. (MUFAD), Sayı: 46, Nisan 2010, s: 11-24.
- Ayaz, S. (2014), "Küresel Ekonomik Yönetişimde G-20 ve Türkiye", Bilge Strateji, Cilt:6, Sayı:11, Güz 2014, s: 7-13.
- Çetin, F. Ü. (2015), "G7'den G-20'ye Giden Yol ve G-20 ile İlgili Temel Unsurlar", https://www.academia.edu/5191271/G7den_G-20ye_Giden_Yol_ve_G-20_ile_%C4%B0lgili_Temel_Unsurlar
- Devlet Planlama Teşkilatı (1995), "Küreselleşme, Bölgesel Entegrasyonlar ve Türkiye", (Değerlendirme Raporu), Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Yayın No: DPT:2374-ÖİK:439, Ankara
- Diamond, J., (2013), Tüfek, Mikrop ve Çelik, Çeviri; Ülker İnce, Tübitak Yayınları- Popüler Bilim Kitapları.
- Held, D., McGrew A., (2008). Küresel Dönüşümler Büyük Küreselleşme Tartışması, Phoenix Yayınevi, çev: Ali Rıza Güngen, Ankara, s.698
- Hirst, P., & Thompson, G., (1998). (Çev: Çağla Erdem, Elif Yücel), Küreselleşme Sorgulanıyor. Ankara: Dost Kitabevi. s.262
- http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-94_en.htm (Erişim Tarihi: 12.08.2014)
- <http://www.canaktan.org/yenitrendler/globallesme/ekonomikglobal.htm>.
- Robertson, R. (2000), Globalization: Social Theory and Global Culture, SAGE Publication, London. S. 224
- Rugman, A., (2004). Çev: Sedat Eroğlu, Globalleşmenin Sonu, Mediacat Yayınları, İstanbul, s.308
- Steger, M. B. (2009), Globalization, Sterling Publishing, New York. S.494
- Stiglitz, J., E., (2004). Küreselleşme Büyük Hayal Kırıklığı, Çev: Arzu Taşçıoğlu, Deniz Vural, Plan B Yayıncılık, Üçüncü Baskı İstanbul, 315 sayfa.
- Strange, S. (2008). Devletlerin Azalan Otoritesi. D. Held, & A. McGrew içinde, Küresel Dönüşümler (s. 155-163). Ankara: Phoenix.
- Şahin, M., Hamarat, B., (2002). G10- Avrupa Birliği ve OECD Ülkelerinin Sosyo-Ekonomik Benzerliklerinin Fuzzy Kümeleme Analizi ile Belirlenmesi, VI. ODTÜ Uluslararası Ekonomi Kongresi, ODTÜ, 11-14, Eylül 2002, Ankara, 1-19.
- Tutal, N., (2006). Küreselleşme İletişim Kültürler arası, 1. Baskı, İstanbul: Kırmızı Yayınları, s.211